

8.

Wartość spotkania z dorosłym: w domu rodzinnym, szkole lub innym środowisku

I. PROSPEKT WARTOŚCI

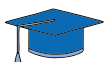
1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój emocjonalny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność prowadzenia dialogu międzypokoleniowego

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Praktykowanie zasad pokory w relacjach z dorosłymi

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Możliwość porozumienia międzypokoleniowego.
- Czy dorośli są nam potrzebni?

- Pokora w relacjach z dorosłymi.
- Wpływ dorosłych na nasze postępowanie.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Dorosły nie jest konkurentem, przeciwnikiem ani wrogiem.
- Wszystkim dorosłym należy jest szacunek.
- Powinno się okazywać wdzięczność: rodzicom, opiekunom i nauczycielom za otrzymywane od nich dobra duchowe i materialne.

Zasady

- Staram się korzystać z doświadczenia dorosłych.
- Otwieram się na dialog z rodzicami oraz osobami ode mnie starszymi.
- Unikam krytyki dorosłych.
- Szanuję rady rodziców i wychowawców, nawet jeśli ich poglądy nie zgadzają się z moimi.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Rodzice powinni być wzorem i autorytetem dla swoich dzieci.
- Szacunek wobec dorosłych młody człowiek wynosi z domu.
- Wzajemne relacje między rodzicami wpływają na postawy dziecka wobec dorosłych.
- Nie można bezwzględnie narzucać dzieciom swojego punktu widzenia¹, upodobań.

Zasady

- Staram się dużo rozmawiać z moimi dziećmi, także na trudne tematy.
- Towarzyszę dziecku w jego problemach.
- Przygotowuję młodego człowieka do dorosłego życia.

¹ „Chrystus [...], który jest Mistrzem i Panem naszym, łagodny i pokornego serca, cierpliwie przyciągał do siebie i zapraszał uczniów. Nauczanie swoje wspierał i umacniał cudami, by wzbudzić i utwierdzić wiarę słuchaczy, a nie po to, aby stosować wobec nich przymus”. DWR 11.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Szkoła jest środowiskiem, w którym szanuje się autorytety.
- Nie można podważać autorytetu rodziców, innych nauczycieli i pracowników szkoły.
- Szkoła powinna uczyć szacunku dla wszystkich ludzi, niezależnie od stanowiska i funkcji, jakie pełnią.

Zasady

- Dbam o dobre relacje ze swoimi uczniami.
- Staram się być autorytetem dla swoich wychowanków.
- Nie nadużywam swojej pozycji i przewagi w stosunku do uczniów.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Zapraszamy na lekcję osobę znaną lokalnej społeczności. Dzieci przeprowadzają z nią wywiad. Pytają o pracę, zainteresowania, autorytety, rodzinę, dzieciństwo, ważne wydarzenia, które miały wpływ na jej życie. Dzieci formułują wnioski na temat obecności dorosłych w ich życiu. Czy od rodziców, w okresie dzieciństwa i dojrzewania, potrzebujemy wsparcia? Co ono nam daje? W jaki sposób możemy okazywać im wdzięczność za dobro, jakie otrzymujemy?

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Relacje międzypokoleniowe w rodzinie i szkole są bezkonfliktowe. Młodzież pozostaje w ciągłym dialogu z dorosłymi, docenia ich rolę w swoim życiu, potrafi czerpać z ich doświadczenia i rady. Odnosi się z szacunkiem do krewnych, nauczycieli, uznaje ich godność. Jednocześnie nie jest całkowicie uzależniona emocjonalnie od rodziców, jest w stanie samodzielnie podejmować decyzje i uczy się brać za nie odpowiedzialność.

1.10. ZAGROŻENIA

Często młodzi ludzie buntują się przeciwko dorosłym, odrzucają przekazywane przez nich wartości, zasady. Nie biorą pod uwagę zdania rodziców, wychowawców, dążą do całkowitego emocjonalnego uniezależnienia od starszych. Z drugiej strony, rodzice nie interesują się sprawami i problemami dorastających dzieci. Następuje rozdźwięk i psychiczna separacja między pokoleniami.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Zazwyczaj jest tak, że dzieci i młodzież mniej myślą o dorosłych, a więcej o rówieśnikach. Z klei dorośli: rodzice, dziadkowie, nauczyciele, katecheci więcej uwagi poświęcają wychowankom. Częsty kontakt międzypokoleniowy jest zdecydowanie czymś pożądanym. Starsi dzielą się swoją mądrością i doświadczeniem. Młodszy, poświęcając swój czas, powodują, że dorośli nie czują się ignorowani i samotni. W dzisiejszych czasach trudno jest wypracować dobry model relacji, dlatego trzeba go budować przez całe życie.

Im dziecko jest starsze, tym bardziej uświadamia sobie, że świat dorosłych nie jest wcale taki idealny, jak myślało. Małym dzieciom wydaje się, że dobrze jest być dorosłym, bo można robić dużo rzeczy, których zakazuje się młodszemu. Z czasem okazuje się, że bycie dorosłym jest trudne, ponieważ wiąże się z większą odpowiedzialnością i obowiązkami.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Książka opowiada o beztroskim życiu dzieci. W większości są to chłopcy. Są zgrani i lubią się wzajemnie. Napiętnowany jest jedynie Ananiasz, który jest egoistą i skarżypytą. Dzieci często psocą. Przysparzają dorosłym kłopotów. Wiedzą jednak, że rodzina jest bardzo ważna. Tytułowy Mikołajek uważa, że jego rodzice są najcudowniejsi na świecie. Wszystkie dzieci lubią także panią nauczycielkę, od której wiele się uczą.

Pani przysłała do klasy bardzo zdenerwowana. – W szkole jest pan inspektor – powiedziała. – Liczę na was, że będziecie grzeczni, że zrobicie dobre wrażenie. Obiecaliśmy, że się dobrze zachowamy, zresztą pani niepotrzebnie się niepokoi, bo my przecież jesteśmy prawie zawsze grzeczni. – Zaznaczam – powiedziała pani – że to jest nowy inspektor, tamten już do was przywykł, ale poszedł na emeryturę... A potem pani dawała nam masę różnych wskazówek, zabroniła nam odpowiadać bez pytania, śmiać się bez pozwolenia, prosiła, żeby nie upuszczać kulek na podłogę, jak ostatnim razem, kiedy to inspektor przyszedł, potknął się i przewrócił,

prosiła, żeby Alcest nie jadł w czasie wizyty inspektora, i powiedziała Kleofasowi, który jest ostatni w klasie, żeby się nie rzucał w oczy. Zastanawiam się czasami, czy pani nie uważa nas za jakichś łobuziaków. Ale ponieważ my naszą panią bardzo lubimy, obiecaliśmy wszystko, o co prosiła.

R. Gosciny, J.J. Sem-pé, *Mikotajek*, dz. cyt., s. 40.

Szkola jest miejscem, w którym dzieci uczą się podstawowych relacji społecznych. Wchodzą w interakcję z rówieśnikami i z dorosłymi. Przytoczony powyżej fragment dotyczy niecodziennej sytuacji w szkole. Do klasy przyszedł pan inspektor. Pani prowadzącej lekcję bardzo zależało, aby zarówno ona, jak i uczniowie wypadli jak najlepiej. Tuż przed wizytacją udzieliła uczniom kilku niezbędnych wskazówek. Jak się później okazało, mimo szczerych chęci podopiecznych, wskazówki na nic się zdały. Sam wizytator był zdumiony tym, co zobaczył w klasie. Początkowo chciał zapanować nad dziećmi i udzielić nauczycielce kilku dobrych rad. Ostatecznie, życzył jej tylko odwagi i pośpiesznie opuścił salę.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Dzieje ludzkości przebiegają od początku – i przebiegać będą do końca – poprzez rodzinę. Człowiek wchodzi w nią przez narodzenie, które zawdzięcza rodzicom: ojcu i matce – ażeby w odpowiednim momencie „opuścić” to pierwsze środowisko życia i miłości i przyjść ku nowemu. „Opuszczając ojca i matkę”, każdy i każda z Was równocześnie poniekąd zabiera ich w sobie, przejmuje wielorakie dziedzictwo, które w nich i w rodzinie ma swój bezpośredni początek i źródło. W ten sposób też, opuszczając, pozostaje: dziedzictwo, jakie przejmuje, łączy go trwale z tymi, którzy mu je przekazali i którym tyle zawdzięcza. On zaś sam – ona i on – będą dalej przekazywać to samo dziedzictwo. Stąd też wielkie znaczenie posiada owo czwarte przykazanie Dekalogu: „czcij ojca swego i matkę”.

PS 11.

CT 43.

Benedykt XVI, *Przemówienie na spotkaniu z młodzieżą na nabrzeżu Barangaroo, XXIII Światowe Dni Młodzieży, Sydney, 17.07.2008*, w: Jan Paweł II, Benedykt XVI, Franciszek, *Tryptyk o wierze*, dz. cyt., s. 163.

Świat, w którym młodzi mają żyć i świadczyć o wierze, którą katecheza stara się zbadać i utwierdzić, po większej części znajduje się we władaniu dorosłych, dlatego ich wiara winna być również stale oświecana, wzmacniana i odnawiana, aby przeniknęła całą działalność doczesną, za którą są odpowiedzialni. Aby zaś katecheza mogła być skuteczna, powinna być ciągła; będzie bowiem rzeczywiście daremna, jeśli zatrzyma się na samym progu wieku dojrzałego; albowiem, oczywiście w innej formie, niemniej niezbędna okazuje się dla dorosłych.

Drodzy przyjaciele, w waszych domach, szkołach i na uniwersytetach, w miejscach pracy i rozrywki nie zapominajcie, że jesteście nowym stworzeniem! Jako chrześcijanie żyjecie na tym świecie, wiedząc, że Bóg ma ludzkie oblicze – Jezusa Chrystusa – „Drogi”, która zaspokaja wszystkie ludzkie pragnienia, i „Życia”, któremu winniśmy dawać świadectwo, chodząc zawsze w Jego świetle.

Franciszek, *Przemówienie powitalne w czasie XXVIII Światowych Dni Młodzieży, Rio de Janeiro, 22.07.2013*, w: Jan Paweł II, Benedykt XVI, Franciszek, *Tryptyk o wierze*, dz. cyt., s. 218.

Uwaga! Młodzież jest oknem, przez które przychodzi na świat przyszłość. Jest oknem, a więc stawia przed nami wielkie wyzwania. Nasze pokolenie stanie na wysokości obietnicy, która jest w każdym młodym człowieku, gdy będzie umiało zapewnić mu przestrzeń. To znaczy: zatroszczyć się o warunki materialne i duchowe dla pełnego rozwoju; dać mu mocne fundamenty, na których będzie mógł budować życie; zagwarantować mu bezpieczeństwo i oświatę, aby stawał się tym, kim może być.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Ty więc, moje dziecko, nabieraj mocy w łasce, która jest w Chrystusie Jezusie, a to, co usłyszałeś ode mnie za pośrednictwem wielu świadków, przekaz zasługującym na wiarę ludziom, którzy też będą zdolni nauczać i innych. Weź udział w trudach i przeciwnościach jako dobry żołnierz Chrystusa Jezusa! Nikt walczący po żołniersku nie wikła się w kłopoty około zdobycia utrzymania, żeby się spodobać temu, kto go zaciągnął.

2 Tm 2,1-11a;
por. Ps 78,1-8.

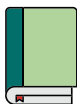
Również jeżeli ktoś staje do zapasów, otrzymuje wieniec tylko wtedy, gdy walczył przepisowo. Rolnik pracujący w znoju pierwszy powinien korzystać z plonów. Rozważaj, co mówię, albowiem Pan da ci zrozumienie we wszystkim. Pamiętaj na Jezusa Chrystusa, potomka Dawida! On według Ewangelii mojej powstał z martwych. Dla niej znoszę niedolę aż do więzów jak złoczyńca; ale słowo Boże nie uległo skrępowaniu. Dlatego znoszę wszystko przez wzgląd na wybranych, aby i oni dostąpili zbawienia w Chrystusie Jezusie wraz z wieczną chwałą. Nauka to zasługująca na wiarę.

KKK 87;
por. 239.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Pamiętając o słowach Chrystusa skierowanych do Apostołów: „Kto was słucha, Mnie słucha” (Łk 10,16), wierni z uległością przyjmują nauczanie i wskazania, które są im przekazywane w różnych formach przez ich pasterzy.

IV. LITERATURA

- Benedykt XVI, *Przemówienie na spotkaniu z młodzieżą na nabrzeżu Barangaroo*, XXIII Światowe Dni Młodzieży, Sydney, 17.07.2008, w: Jan Paweł II, Benedykt XVI, Franciszek, *Tryptyk o wierze*, wybór i oprac. S. Tasiemski, Wydawnictwo M, Kraków 2014, s. 157-165.
- Carter W.L., *Gniewny nastolatek. Dlaczego młodzi ludzie tak się złością i jak rodzice mogą im pomóc z tego wyrosnąć?*, tłum. M. Kaniewska, Wydawnictwo Księży Marianów, Warszawa 1997.
- Faber A., *Wyzwoleni rodzice, wyzwolone dzieci. Twoja droga do szczęśliwszej rodziny*, tłum. B. Rumatowska, wyd. „Media Rodzina of Poznań”, Poznań 1997.
- Franciszek, *Przemówienie powitalne w czasie XXVIII Światowych Dni Młodzieży*, Rio de Janeiro, 22.07.2013, w: Jan Paweł II, Benedykt XVI, Franciszek, *Tryptyk o wierze*, wybór i oprac. S. Tasiemski, Wydawnictwo M, Kraków 2014, s. 217-218.

- Gordon T., *Wychowanie bez porażek. Rozwiązywanie konfliktów między rodzicami a dziećmi*, tłum. E. Sujak, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2010.
- Gosciny R., Sempé J.J., *Mikołajek*, tłum. T. Markuszewicz, E. Staniszkis, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2010.
- Hernandez Seoane J.M., *Rodzice wobec buntu swych dzieci*, tłum. E. Nawrocka, wyd. Redakcja eSPe, Kraków 2001.
- Jan Paweł II, *Adhortacja Catechesi tradendae*, w: tegoż, *Adhortacje apostołskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 1, red. M. Romanek, wyd. Znak, Kraków 2006, s. 7-87.
- Jan Paweł II, *List Parati semper*, w: tegoż, *Dzieła zebrane. Listy*, t. 3, red. P. Ptasznik, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 251-275.
- Kincher J., *Psychologia dla dzieci i nastolatków. Poznaj siebie*, tłum. R. Lisowski, Wydawnictwo K.E. Liber, Warszawa 2006.
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- McGinnis A.L., *Sztuka przyjaźni, czyli jak zbliżyć się do ludzi, na których nam zależy*, tłum. W. Wojciechowski, Oficyna Wydawnicza Vocatio, Warszawa 2020.
- Nack C., *Kiedy rodzice wychodzą ze skóry. Jak radzić sobie z negatywnymi uczuciami. Poradnik dla rodziców*, tłum. M. Jałowiec, wyd. Jedność, Kielce 2001.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia*, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Prus B., *Katarynka*, w: tegoż, *Nowele*, wyd. Ibis, Poznań 2012, s. 109-126.
- Sobór Watykański II, *Deklaracja o wolności religijnej [Dignitatis humanae]*, w: tegoż, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, red. M. Przybył, wyd. Pallottinum, Poznań 2002, s. 410-421.